

ХОТІНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
КІНДРАТІВСЬКА ФІЛІЯ ХОТІНСЬКОГО ЛІЦЕЮ ХОТІНСЬКОЇ
СЕЛИЩНОЇ РАДИ СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Шкільна, 5/7, с. Кіндратівка, 42315,
тел. 69-77-24, e-mail: kindrativka@ukr.net Код ЄДРПОУ 45528088

ЗВІТ

**за результатами моніторингу щодо ефективності реалізації
плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу
(цькуванню), за підсумками I семестру 2024/2025 навчального року**

Діяльність Кіндратівської філії з питань запобігання та протидії булінгу (цькуванню) здійснюється на основі чинного законодавства України та відповідних нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, зокрема:

- законів України «Про освіту» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»;
- наказу МОН від 16.01.2020 №54 «Порядок проведення моніторингу якості освіти закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН від 28.12.2019 №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»;
- наказу МОН від 26.02.2020 №293 «Про затвердження Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти»;
- листа МОН від 30.05.2023 № 1/5735-22 «Про запобігання та протидію домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні».

Відповідно до частини третьої статті 26 Закону України «Про освіту», на початку 2024/2025 навчального року було розроблено та затверджено план заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) (наказ від 30.08.2024 № 104-ОД «Про організацію профілактичної роботи щодо запобігання і протидії булінгу (цькуванню) та затвердження плану заходів на 2024/2025 навчальний рік»). План оприлюднено на офіційному web-сайті філії для забезпечення відкритості та доступності інформації для всіх учасників освітнього процесу.

Для забезпечення ефективної інформаційної підтримки та оперативного реагування на випадки булінгу на web-сайті закладу створено окрему сторінку «Stop БУЛІНГ». На ній розміщено інформаційні матеріали, адресовані учням, батькам і педагогічним працівникам, а також контакти «гарячих ліній» для отримання консультацій та допомоги.

Продовжуючи тему інформаційної безпеки та з метою дослідження рівня обізнаності й проблем, пов'язаних з безпекою дітей в Інтернеті, у період з 20 по 27 грудня 2024 року було проведено I цикл моніторингу.

Результати аналізу засвідчили низку важливих тенденцій, зумовлених, зокрема, впливом пандемії COVID-19 та воєнних дій, які призвели до значного збільшення часу, проведеного дітьми в онлайн-просторі.

Моніторинг показав, що 38,5% учнів повідомили про збільшення часу перебування в Інтернеті, що на 4,2% перевищує показник попереднього дослідження. Більшість батьків також підтверджують, що їхні діти проводять онлайн від 3 до 5 годин щодня. Збільшення часу, проведеного в цифровому середовищі, об'єктивно підвищує ризики зіткнення з різноманітними онлайн-загрозами, що актуалізує необхідність посилення заходів з кібербезпеки.

Рівень обізнаності з поняттям кібербулінгу серед дітей (84,6%) залишається вищим, ніж серед батьків (71,4%), однак обидва показники дещо знизились порівняно з попереднім опитуванням (88,65% та 78,8% відповідно). Окрім того, виявлено проблему хибних уявлень про кібербулінг, коли частина опитаних батьків та учнів ототожнює його з віртуальним спілкуванням, знайомствами чи покупками в Інтернеті. Це свідчить про недостатнє розуміння сутності цього явища та наголошує на необхідності більш чіткого роз'яснення поняття кібербулінгу та його відмінностей від інших форм онлайн-взаємодії.

Існує також розбіжність між оцінками вчителів та батьків щодо безпеки контенту в Інтернеті. Більшість вчителів (80%) констатують погіршення ситуації з початком війни, тоді як серед батьків таку думку поділяє менше половини (47,6%). Ця розбіжність може бути зумовлена різним рівнем обізнаності про потенційні онлайн-загрози.

Вчителі виділяють два основні фактори, що сприяють поширенню проблем безпеки в Інтернеті: зменшення часу, який діти проводять за навчанням та організованим дозвіллям (100%), та брак ресурсів у батьків для приділення достатньої уваги дітям (66,7%). Ці фактори підкреслюють важливість організації змістовного дозвілля для дітей та посилення підтримки батьків у питаннях виховання та контролю за онлайн-активністю.

Протягом останніх трьох місяців діти найчастіше стикалися з нав'язуванням небажаної інформації (38,5%), спілкуванням з незнайомцями (19,2%) та розповсюдженням особистих даних без згоди (15,4%). Важливо зазначити, що існує значна розбіжність між цими даними та відповідями батьків, 95,2% яких не отримували повідомлень про онлайн-проблеми від своїх дітей. Це свідчить про недостатній рівень комунікації між дітьми та батьками та підкреслює необхідність створення умов для відкритого та довірливого спілкування.

Водночас позитивним є те, що у випадках звернення дітей до батьків та педагогів, проблему було успішно вирішено. Більшість опитаних (87%) знають, що робити у ситуаціях кіберзлочинів або булінгу та куди звертатися за допомогою, що свідчить про достатній рівень обізнаності щодо доступних ресурсів та механізмів захисту.

Батьки залишаються головною опорою для дітей у випадку кібербулінгу: 65,4% дітей готові звернутися саме до них. Педагоги також підтверджують цю тенденцію. Окрім батьків, діти готові звертатися до поліції та на Національну дитячу «гарячу лінію». Однак, важливо пам'ятати, що частина дітей може взагалі ні до кого не звернутися за допомогою.

Опитування учнів (73,1%) показало, що в Кіндратівській філії систематично ведеться інформаційно-просвітницька діяльність щодо безпечного освітнього середовища та протидії насильству.

Зважаючи на актуальність цієї проблематики, протягом I семестру було впроваджено низку заходів, зокрема:

- засідання педагогічної ради з розгляду питання «Про безпеку учнів в Інтернеті» (протокол № 4 від 30.12.2024), де було обговорено ключові аспекти забезпечення онлайн-безпеки учнів та визначено подальші напрямки роботи;
- створення онлайн-куточка з попередження булінгу (цькування) у віртуальному класі Google Classroom, розробленого психологічною службою філії; ресурс надає учням та батькам доступ до інформаційних матеріалів, порад та контактів служб підтримки;
- систематичний контроль відвідування навчальних занять та регулярний аналіз причин пропусків учнів, що здійснюється класними керівниками та педагогом-організатором з метою своєчасного виявлення та реагування на можливі проблеми;

- цикл тематичних тижнів та місячників, спрямованих на формування позитивних цінностей, підвищення рівня правової обізнаності та профілактику негативних явищ:
  - Тиждень протидії булінгу «Будьмо лідерами добра: змінюємося разом» (23.09.2024-27.09.2024), протягом якого проводились інтерактивні заняття, тренінги та бесіди, спрямовані на формування толерантного ставлення та запобігання конфліктам.
  - Місячник морально-етичного виховання «Любов до ближнього – джерело величі душі» (30.09.2024-25.10.2024), що включав заходи з розвитку емпатії, моральних цінностей та духовності.
  - Тиждень «Безпечний Інтернет» (14.10.2024-18.10.2024), під час якого учні отримували знання про правила безпечної поведінки в онлайн-середовищі, захист персональних даних та протидію кіберзагрозам.
  - Тиждень толерантності «Світ без стереотипів» (25.11.2024-29.11.2024), спрямований на формування толерантного ставлення до різноманітності та подолання стереотипів.
  - Тиждень правових знань «Права людини: від теорії до практики» (09.12.2024-13.12.2024), в рамках якого учні ознайомились зі своїми правами та обов'язками, а також з механізмами їх захисту.
- організовано онлайн-роботу консультативного пункту «Телефон довіри», де кожен може отримати анонімну та кваліфіковану психологічну підтримку;
- кожного дня класні керівники 2-9 класів проводили ранкові зустрічі зі своїми учнями, створюючи атмосферу довіри та підтримки, а також сприяючи розвитку позитивних міжособистісних стосунків;
- прагнучи створити безпечне та сприятливе для навчання середовище, бібліотекар організувала антибулінговий урок, присвячений темі «Спілкування людей. Засоби комунікації. Навички спілкування»;
- з метою підвищення обізнаності про проблему насильства та формування навичок протидії йому, було проведено ряд тематичних заходів в рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства».

Психологічна служба філії активно працювала над проблемою булінгу (цькування), реалізувавши для цього низку інформаційно-просвітницьких ініціатив:

- З метою формування гендерної грамотності серед учнів було проведено серію тематичних занять, що охоплювали широкий спектр

питань: від дослідження ролі жінки та чоловіка в суспільстві («Жінка і чоловік – дві половинки людства») до аналізу впливу засобів масової інформації на формування гендерних стереотипів («Гендерна роль у засобах масової інформації»). Учні також мали змогу дізнатися про небезпечні наслідки усталених гендерних стереотипів («Небезпечні гендерні стереотипи»), дослідити особливості формування гендерної ідентичності в дитячому віці («Я – хлопчик, я – дівчинка») та ознайомитися з основними принципами рівності («Абетка рівності»). Додатково було проведено заняття на теми «Що нас об'єднує і в чому ми – індивідуальності», «Школа рівних можливостей», «Я + Ти + Ми», що сприяло глибшому розумінню гендерної проблематики.

- Проходження учнями 7-9 класів SCORM-курсу «Відбій кар'єрної тривоги!», який сприяв їхньому професійному самовизначенню та подоланню гендерних стереотипів.
- Цикл уроків-практикумів «Зворотній бік Інтернету» мав на меті навчити учнів розпізнавати та протидіяти різним видам онлайн-загроз, зокрема кіберпереслідуванню, поширенню особистих даних без згоди, онлайн-шантажу та іншим формам кібернасильства.
- Усвідомлюючи, що низька самооцінка та неприйняття себе можуть бути факторами ризику виникнення булінгу (цькування), проведено заняття з елементами тренінгу «Розкриття унікальності і значимості людини».
- «День рожевої сорочки» в онлайн-форматі символізував єдність колективу у протистоянні булінгу. Учні та педагоги з ентузіазмом долучилися до акції, висловивши свою чітку позицію та продемонструвавши підтримку ініціативи.

З метою підвищення рівня обізнаності батьків щодо компетентностей безпечної поведінки в цифровому середовищі проведені різноманітні форми роботи, зокрема:

- на класних батьківських зборах було обговорено питання відповідального ставлення батьків до забезпечення присутності дітей на уроках, що є важливою складовою успішного навчання;
- всеобуч на тему «Популяризація моделей соціальної поведінки, що передбачають рівний розподіл сімейних та побутових обов'язків», який був спрямований на формування сучасних уявлень про розподіл ролей у сім'ї та сприяння гендерній рівності;

- з метою надання інформації та практичних порад щодо протидії кібербулінгу та формування навичок безпечної поведінки в віртуальному просторі, було проведено онлайн-івент «Кібербулінг: безпечне віртуальне спілкування».

Отже, протягом звітнього періоду в Кіндратівській філії було проведено значну роботу з метою запобігання та протидії булінгу (цькуванню). Впроваджені заходи, починаючи від розробки та затвердження плану дій і закінчуючи різноманітними інформаційно-просвітницькими заходами для учнів, батьків та педагогів, дозволили підвищити рівень обізнаності з цієї проблематики та сформувати необхідні навички безпечної поведінки.